

Kalev tuli jalgpallis meistriks.

Kalev—TJK 2:1, Kalev—Sport 0:0, Sport—TJK 3:0, Kalev—Võitleja 11:0.

Meistritiitli andis Kalevile väravate paremus 13:9 Spordi vastu.

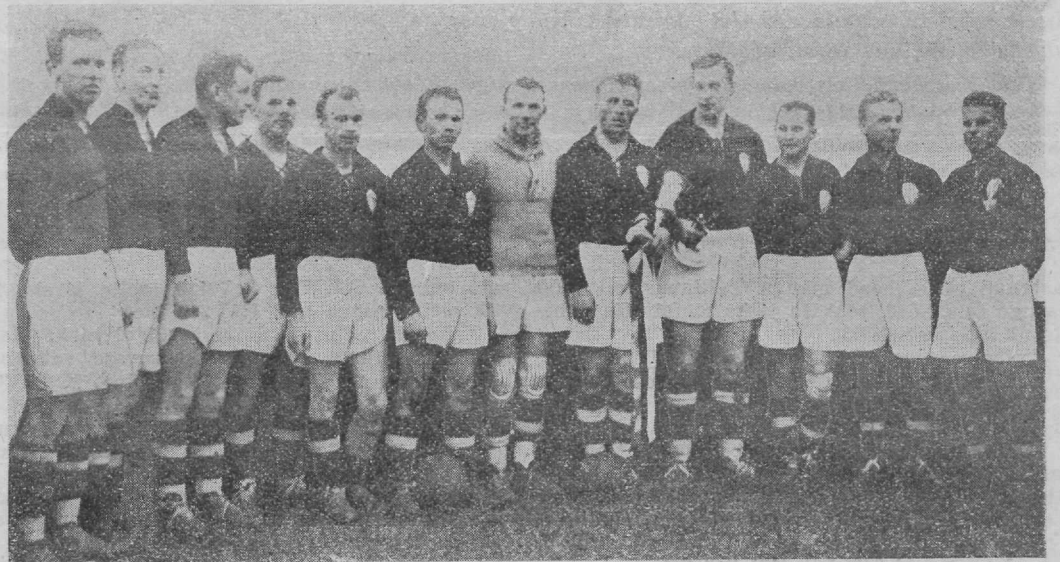
Eesti jalgpalli esivõistlused liiduklassis Eesti meistri nimele lõppesid pühapäeval, 5. oktoobril. Välisvõistluste ja kaitseväge manöövrivõistluste tõttu olid võistlused koondunud septembri lõpule ja oktoobri esimesele pühapäevale, kuna enne seda ainult 2 võistlust peetud, kus Sport ja Tallinna jalgpalli klubi kumbki Narva Võitlejat löid 6:1. Nüüd peeti 8 päevaga 4 võistlust, viimasel pühapäeval koguni 2. Võistlused lõppesid vist 99 protsendile jalgpalli võistluste jälgijatele üllatavalt, kuna meistriks tuli Kalevi meeskond, kes eriti kesksuvel näitas nõrgavõitu vormi, kes kaotas Spordile suve jooksul 5:0 ja 6:0 ja kelle ridadest ainult paar meest võeti rahvusmeeskonna reservi. Pealegi sooritas Kalev 8 päevaga 3 mängu, mis esivõistluste kohta paljune, kuna siis kõik abinõud tarvitusele võetakse, et esineda „väärrikalt.“

Kalevi esivõistluste debüüt algas mänguga Klubi vastu, kust tuldi välja võiduga 2:1, mis oli küllaldaseks üllatuseks. Ühe päeva puhkamise järele oli lahing Spordiga. Siin ei võidud armuheitmist oodata. Kuid kõigile ootamatult jäid vastaste väravad neitsilikuks. Nüüd tekkis juba imelik seisukord: mõlemil seltsil oli 3 võidupunkti. Või arvata, et Sport võidab Klubit ning Kalev jagu saab Narva Võitlejast. Seega oleks kumbagil 5 võidupunkti. Nüüd paremuse otsustajaks on võidetud ja kaotatud väravate suhe. Vahekord oli Spordi kasuks 6:1 ja Kalevil 2:1. Kuidas lõpeb pühapäevane mäng, mõlgutatakse iga jalgpalli haige. Kalevil oleks tulnud mängida Narvas, kus võistlemine raske, kuna Võitleja kodulinlaste ergutusel mõnda väravat poleks jätnud löömata. Kuna Sport ja TJK endale parema väravate suhe saamiseks Võitleja Tallinna tõi, siis pidi sama teed ka Kalev käima. Ning alles reede õhtul saavutati selles küsimuses kahe seltsi vahel kokkulepe, mis Spordile kahtlematult üllatuseks oli.

Nii saadi siis pühapäeval 6 tunni jooksul Kadrioru staadionil näha kõiki nelja liiduklassi meeskonda, mis esmakordne juhtumine meie jalgpalli ajaloos.

Nii võistluse jälgimise asart oli viidud väravate löömisele. Ka ei tahtnud Klubi anda, kuna ta võidu puhul ja Kalevi kaotusel oleks tulnud 4 punktiga teiste 3 p. vastu Eesti meistriks. Ka oma võidu ja Kalevi viigi puhul Võitlejaga oleks väravate suhe tulnud Klubi kasuks, mis ka Kalevi 4 p. juures talle oleks paremuse annud. Siit arusaadav pingutamine Klubi poolt.

Spordil oli aga ka tiitel mängus, sest võidu puhul oleks tal 5 p., nagu Kalevilgi võidu puhul. Seega otsustavaks on jällegi väravate suhe. Spordil oli teatud edu mängust Võitleja vastu. Oli vaja oma väravat ainult „neitsilikuna“ hoida, siis oleks tulnud Kalevil liüa vähemalt 6:0 Võitlejat. TJK—Spordi viigi puhul ja Kalevi

Värske Eesti meister jalgpallis — Kalevi meeskond: Vasakult: Strandberg, Jöers, Gerasimov, Kull, Kallo, Estam, Ratnik, Piperal. Kapten Riigivanema annimega, Ahtsaar, Nelisnoi (varam.), Parbo ja Koort.

võidul oleks tiitel ühegi arvestuseta läinud Kalevile 5 punktiga teiste 4 ja 3 p. vastu.

Kalevi paremus seisis vaid selles, et ta mäng Võitlejaga oli peale Spordi kohtamist Klubiga ja sellega oli teada, palju ta mängima peab, et pääseda meistritiitlile.

Sport-Klubi mäng andiski 3:0 esimese kasuks. Seega tuli Kalevil Võitlejat liüa vähemast 8:0, et tulla meistriks. 7:0 juures oleks mõlemil meeskonnal väravate suhe olnud 9:1 ja meil poleks tänava üldse meistrit olnud, kuna määrused midagi ei ütle, kuidas talitada siis, kui kahel meeskonnal peale võrdse punktide arvu juures ka võidetud ja kaotatud väravate suhe on võrdne.

Kalev pidi selles mängus Võitleja vastu oma võrgu „neitsilikuna“ hoidma, kuna ühe või kahe värava kaotamisel meistriks oleks saanud tulla ainult 17:1 või 26:2 juures. Võitlejat 8:0 võita polnud arvestuse järele sugugi kerge, kuna Sport ja Klubi teda võitnud kõigest 6:1. Ometi suutis Kalevi meeskond hea innu ja ühtlase meele juures vastast liüa mitte ainult 8:0, vaid koguni 11:0.

Seega oli ta väravate vahekord 13:1 Spordi suhe 9:1 vastu, millega paremus 13:9 vastu välja kujunes.

Värskete meistritele andis liidu esimees sise- ja kohtuminister A. Anderkopp üle riigivanema rändauhinna ja liidu pärja ühes lindiga. Rändauhinna on nüüd kolm seltsi ühekordeks võitnud. Jäädavaks omandamiseks tuleb seda üldse võita 2 korda järjest või 3 korda vaheldamisega.

Kalevi meistriks tulek on küllaldane üllatus meie jalgpallis. Kalev on alati olnud üllatusmeeskonnaks ja seda peaks ka

praegu konstateerima. Kuidas see siseselt võis juhtuda, seda teavad ainult 33 mängijat. Kalev oli tänava suvel, eriti suve teisel poolel nõrgas vormis. Kaotas alles augustis Spordile 6:0 Esto-Muusika karikamängus. Viipuri „Sudetilt“ sai liüa, kuna hilisematest võitudest oli ainult mäng Kuopios. Rahvusmeeskonna kokkuseadmisel ei tahetud Kalevi mängijatest üldse juttu teha. Kõne alla tulid nad ainult üksiku reservina. Viimased asjaolud kui ka suvised kaotused ei jätnud nähtavasti oma avaldamata. Eestkätt tehti meeskonnas ümberkorraldusi, et luua suuremat ühtmeelt ja üksteisest arusaamist. See tõstis siis meeskonna enesetunnet. Teiseks alahindasid teda tema vastased ning ei uskunud leida südit ja püsivat vastupanu. Kui saadi aru vastupanust, ei suudetud enam jagu saada ja siis tuli alistuda, nagu näiteks Budapesti Vivo lahkus väljalt 8:5 kaotusega.

10 aasta jooksul, mis oleme pidanud jalgpalli esivõistlusi, on Kalev varemalt ainult üks kord ja nimelt 1923. a. tulnud meistriks. 1926. ja 1928. a. tuli meistriks Tallinna jalgpalli klubi.

Väravate arvestamine.

Varemalt pole ühelgi lõpuvõistluse päeval publiku ja mängijate meeleolud nii pinevil olnud, kui sel aastal. Pidada on viimasel päeval olnud ainult üks mäng. Teistel seltsidel on punkte nii vähe olnud, et nad pole üldse enam arvestuse alla tulnud. Kahe seltsi kohtamisel võis ikka mängu keskel öelda, kumb neist on meister. Sel aastal võis Sport meistri tiitlile loota, arvates et Kalev ei võida võitlejat 8:0. Kuid et jalgpall varemgi üllatusi pakkunud ja Kalev isegi Pärnus

Aeg asuda 1932. a. olümpiaadile ette valmistama.

Teised maad juba teevad seda.

Järgneva olümpiaadini on ainult poolteist aastat aega. Mõnede maade, näiteks Soomes, Rootsis, Saksas ja eriti Ameerikas on juba kibe sportlaste ettevalmistamine käimas. Kus seda alles kavatsetakse, on meil. Vist arvatakse, et aega on.

Kogemused meil ja mujal aga kinnitavad, et maailma suurvõistlustele ettevalmistamine võtab palju aega: poolteist-kaks aastat intensiivset tööd. On vaja koguda raha kulude katteks, muretseda treenerit, seada intensiivne harjutamine, pidada katsevõistlusi ja sõeluda hulgast need, kes väärt saata meie värve kaitsema. Kõik see võtab aega, nõuab tööd.

Meie olümpiakomitee ongi juba eelsummuud teinud. Vähemalt rahahankimise suhtes. On nimelt eelmiste aastate eeskujul kavatsus korraldada loterii, mis varsti avatakse.

Kuid meeskonna ettevalmistamisest, vähemalt kavatsuses, pole kuuldagi kuhugi ega kahku. Ja ometigi peaks see külg olema tähtsam ja kiirelsem kui ainepool.

Eestkätt tuleb muidugi arutusele võtta alad,

millest osa võtta võimalik. Kergejõustikus oleme praegu nõrgad, ainult mõned jooksjad, hüppajad ja viskajad, nii umbes üks mees igal alal. Kuid mitte kõigil kergejõustiku aladel ei küüni meie rahvusvahelise tasapinnani. Viie- ja kümnevõistluste jaoks pole meil meest. Ei ole ka praegust ujujaid ega maratonimeest. Kui tuleva aasta suvel midagi uut juure ei tule, kui meie kergesportlaste tippsaavutused ei tõuse praegusest kõrgemale, siis on asjata neid nii kaugele kui Ameerika mandri teisele poole õppima saata. Kui neid just vaja saata välismaale õppima, siis saadetagu Soome; võetagu Soomest treener. Võib olla, et siis tuleval sügisel leidub meil juba kergejõustiklasi, kes väärivad Los Angelesi saatmist.

Ainuke ala, kus meil kindlaid väljavaateid esimeste hulgas maailmas, on raskejõustik. Eriti tugevad oleme maadluses. Sel alal on meil eelmise kogemusi ja võiduvõimalusi. Kuigi mitte kõigis kaaludes. On küll rida noori, lootustäratavaid algajaid, kuid neid tuleb veel palju harjutada, enne kui neist olümpiamehi saab. On või-

malus, et aasta-poolteise kõva ja süstemaatilise harjutuse kestel leiduks nende hulgas mõni kindel olümpia kandidaat. Aga aasta-kaks ei tee kõige intensiivsemagi harjutamise juures harilikult suurelikult „omalpeal“ veel olümpiaaadlejat või -tõstjat. On vaja ka pikemaajalist võistluskogemust. Ja seda saab ainult siis, kui ka meie spordi seltsid seks kõik teevad. Peab õppima kaotama enne kui oskab võita.

Selgelt näib, et peama kohe alustama meie raskejõustiklaste intensiivset treeningut. Tuleb tõmmata noori kaasa ja otsida nende hulgas parimaid. „Vana kaader“ on meil varstigi „reast väljas“ ja kui aegsasti ei hoolitseta, siis tabab meid raskejõustikus aasta kolme-nelja pärast samasugune reaktsioon — vaheaeg, nagu seda meie kergejõustikus praegu näeme.

Heaks eelprooviks 1932. a. olümpiaadile on Euroopa meistrivõistlused maadluses, mis peetakse Prahas eeloleval märtsil. On ülim aeg hakata selle võistluse jaoks juba nüüd harjutama.

Tähtedest oleks koondada kokku kõik, kel vähegi eeldusi Praha ja järgmisel aastal Los Angelesi saatmiseks ja korraldada neile ühisharjutusi. Eriti tähtis on süstemaatiline, järjekindel ja agar ühisharjutamine, mida võib aga kõige paremini koos teha. Ühistreening tuleb ka odavam.

N. Kursmann.

kaotanud peale head mängu Tallinnas, siis võis igasugu seisukordi tekkida ja ka Klubi võis pühapäeval tulla meistriks.

Arvestuses on võit 2 punkti, viik 1 punkt.

TJK, võites Spordi, omab 4 p. Spordi 3 p. vastu.

Võitlejale kaotades on Kalevil 3 p. ja meister on TJK.

Esimene mäng sama tulemustega ja Võitleja-Kalevi viigil on Kalevil 4 p. Siin oleks Klubil värvate suhe vähemalt 7:1 (Võitlejaga 6:1 ja Spordiga 1:0), kuna Kalevil oleks võinud olla 2:1, 3:2, 4:3, 5:4 selle järele, kas viigi Võitlejaga oleks annud 0:0, 1:1, 2:2, 3:3 jne.

TJK—Sport viigil ja Kalev—Võitleja viigil oleks seisukord Spordi kasuks kujunenud vära-

Spordi tagajärg Klubiga:

1:0 (suhe 7:1 ehk 14:2)
2:0 (suhe 8:1 ehk 16:2)
3:0 (suhe 9:1 ehk 18:2)
4:0 (suhe 10:1 ehk 20:2)
2:1 (suhe 4:1 ehk 8:2)
3:1 (suhe 9:2)
4:1 (suhe 10:2)
5:1 (suhe 11:2)
3:2 (suhe 3:1, 6:2 ehk 9:3)
4:2 (suhe 10:3, 20:6)
5:2 (suhe 11:3, 22:6)
6:2 (suhe 12:3, 4:1 ehk 8:2)
4:3 (suhe 10:4, 5:2)
5:3 (suhe 11:4)
6:3 (suhe 12:4 ehk 3:1)

vate suhega 6:1, 7:2, 8:3 jne., selle järele, kas viik oleks tulnud 0:0, 1:1, 2:2 jne.

Esimesel viigil ja Kalevi võidul oleks Kalev meistriks tulnud igasuguse värvate vahekorra juures, kuna tal 5 punkti Spordi 4 ja Klubi 3 p. vastu oleks olnud.

Spordi võidul Klubi üle ja Kalevi kaotusel või viigil Võitlejale oleks meistri tiitel läinud Spordile.

Spordi võidul ja Kalevi võidul võis otsust anda ainult kahe mängu värvate suhe. Kuidas siis vahekorrad kujuneb, seda näitavad allpoolsed arvud, kusjuures neile juurde tuleb panna suhe arvestamisel: Spordile võit Võitleja üle 6:1 ja Kalevi võit Klubi üle 2:1.

et tulla meistriks, peab Kalev Võitlejat lööma vähemalt:

6:0 või 13:1 (suhe 8:1 või 15:2)
7:0 või 15:1 (suhe 9:1 või 17:2)
8:0 või 17:1 (suhe 10:1 või 19:2)
9:0 või 19:1 (suhe 11:1 või 21:2)
3:0 või 7:1 (suhe 5:1 või 9:2)
3:0 või 8:1 (suhe 5:1 ehk 10:2)
4:0 või 9:1 (suhe 6:1 või 11:2)
4:0 või 10:1 (suhe 6:1 ehk 12:2)
2:0, 5:1 või 8:2 (suhe 4:1, 7:2 või 10:3)
2:0, 5:1 või 9:2 (suhe 4:1, 12:3, 7:2, 21:6 või 11:3)
2:0, 6:1, 10:2 (suhe 4:1, 12:3, 8:2, 24:6)
3:0, 7:1 (suhe 5:1, 9:2)
1:0, 4:1, 6:2 (suhe 3:1, 6:2, 8:3)
1:0, 4:1, 7:2 (suhe 3:1, 6:2, 12:4, 9:3)
2:0, 5:1, 8:2 (suhe 4:1, 7:2, 10:3)

nile, kes ka palli lati all lööb. Maha kukkunud palli toimetab Ellman teistkordselt võrku. 6 min. hiljem langeb mängu viimane värv. Liivari eksimisest tuleb paarikümne meetri pealt trahvilööök. Pall Gerasimovi pealöögist põrkab vastu Treid ja sealt lööb Jöers nahkuuli võrku.

Klubi katsub veel viigistada, kuid asjatult, kuigi tal selleks paar soodsat võimalust oli ja toimetatud löögid napilt mööda läksid.

Nii tuli Kalev 2:1 võitjaks, mis oli esivõistluste tsükli esimeseks ootamatuseks ja otsustas pärastised mängud.

Saatuslikuks selles mängus oli kahtlemata Klubi kindlus eneses, et ta tuleb võitjaks. Üksikud kohad meeskonnas olid nõrgad. Puudus ka hing ja janu värvate järele. Kalev sellevastu töötas ühtlaselt ja hingega omas uuendatud koosseisus, mis tuleviku jaoks paremusi peaks looma.

Kalev-Sport

Teisipäeval, 30. septembril olid rohelisel murul vastamisi Kalev ja Sport. Viimane kui eelmise aasta meister ja kes tänavu tublisti võitnud Ka-

levit, arvas vahest kergelt jagu saada meeskonnast, kelle kurs viimastel kuudel tublisti langenud. Pühapäevane võit Klubi üle ei lasknud veel otsustada vormi tõusmist; arvati isegi, et see võis olla ainult põhjuseks, et uus kaotus suurem tuleb. Kuid arvestused ja lootused ei täitunud. Kuuekordse meistri vastu läks Kalev välja veel südimalt kui Klubi vastu. Kui pühapäevase mängu võis konstateerida Klubi kergelt ülekaalu, siis teisipäevase mängu esimesel poolal oli domineeriv Kalev, kuna teisel poolajal parem oli Sport. Mõlema meeskonna kaitses ühes värvavahtidega töötasid suure südusega ega lasknud vastast värvavalöögile. Mõlemil meeskonnal oli vähe võimalusi juhtimisele pääsemiseks, kuna üldiselt mäng elav ja äge ning kohati küllalt jõuline oli. Mehed istusid vastaste kannul kogu aeg ega lasknud kedagi vabalt mängida. Eriti võimetu oli Paal, kes noorest Koordist kuidagi mööda ei pääsenud ja kogu aeg palli valutama pidi laskma. Teiselt poolt oli Reinfeldt südi istuma Kallo kannul, kus nõrgakehaline kalevlane kuidagi edasi ei pääsenud. Kaitsepaarid tegid ka head tööd. Ratnik suutis oma raske ülesandega eelmise mängu eeskujul hästi hakkama saada.

Spordi keskormaja Karm hellitas lootusi oma meeskonda võidule viia 11 mt. trahvilöögiga. Selle penalty püüdmiseks loomis ka end korduvale Kalevi trahvikastis murule. Kuid vahekohtunikku ei suutnud ta eksiarvamisele viia ja nii tuli siis mängida puhta värvava peale.

Kogu mängus oli raskeid situatsioone ainult üksikuid. Umbes veerand tundi enne lõppu saab Estam „Kalevi“ paremal äärel vabaltoleku juures palli ning sellega tormab ta „Spordi“ värvava poole. Ei sõanda aga kaugele minna ning kartes vastase poolt segamist lööb paarikümne meetrilt. Pall läheb värvast mööda. Natuke hiljem on „Spordil“ „jumalik“ juhust saavutada värvavat, kuna Ader meetri 5 peal „Kalevi“ värvast saab palli. Kuid ta ei suuda kiirelt oma vabatoleku kasutada ja selleks ajaks kui ta lööma tahab hakata, on palli pareeritud.

Viimased minutid lõpevad sellega, et aega viidetakse ja palli välja liüakse.

Sport-Klubi 3:0.

Pühapäeval, 5. oktoobril olid hommikul mängul koos Sport ja Klubi. Viimane oli oma ridades muudatusi ette võtnud. Puudus Brenner, kes Tartust välja ei tulnud. Oli välja toodud sellepärast „vanameister“ Joll, kes aga ka palju pakkuda ei suutnud. Et Pihlaka jõudu hoida, pidi ta ainult teisel poolajal mängima. Kaitses oli peale Petersoni veel Kallaste, kes teisel poolajal koha andis Saarele, kes tuli poolkaitses ja seal timberpaigutuste järele keskkoha vabastas Reinile, kes algul mängis keskormajat, kuna Ellman sisemiseks oli. Mäng McKibbini juhtimisel algab Klubi pressiga, mis aga varsti Spordi surumisele üle läheb. Juba 4 min. järele on Spordi surumine hädaohtlik. Seal tabab

Kalev-TJK 2:1

Mäng Kalevi ja TJK vahel peeti pühapäeval, 28. septembril staadionil. Sellel hooajal olid mõlemad mänginud 2:2 ja 2:0 Klubi kasuks. Nüüd oodati viimase võitu. Mängu juhtis H. Paal. Esimene poolaeg ei anna mingit tulemust. Mängitakse vahelduva pealetungiga, kusjuures enam surub Klubi. Kuid see surumine ei anna rohkem kui rida nurgalööke, mis likvideerib Ratnik. Paar head võimalust Klubil luhtuvad ja poolajale minnakse värvavateta.

Teise poolaja algul on Rützel löögil ja seal tulnud palli suudab Ratnik vaevalt näpuotsadega pareerida. Kuid varsti on Kalev pealetungil ja palliga jõutakse klubi värvava alla. Treid kukub ja pall surutakse vastase värvavasse. Nii on Kalev 1:0 juhtimisele pääsenud. See ei meeldi Klubile. Pihlak seisab käed puusas, mis on tundemärkiks, et see mängija on kuri ja ihaldab „verist“ kättemaksu. Seda tõendab ta ka tegelikult. Mäng muutub kiiremaks. Pingutused viigistamiseks viivad tulemuseni alles 15 min., kus Rützeli söödast Pihlaka kaudu pall läheb Siimenso-

Peterson käega palli trahvikasti joone juures ning vahekohtunik annab 11-mtr. löögi. Seal toimetab palli üle välja tulnud Tipner rahuliku löögiga paremasse nurka. See kaotus lööb hingeliselt Klubit, kes aga lootust ei kaota ning uue südidusega peale tungib. Mitmed löögid temal ebaõnnestuvad. Üks löök läheb isegi hooga latti. Ka Spordil on mõned head võimalused, millistest 38. min. Seegner Aderi söödust õhupalli lööb võrku. Esimesel poolajal on kord hunnik Trei otsas, kuna vaht joonel tahtis püüda ja teised vahi siis kogu palliga tahtsid võrku suruda. Kuid vahekohtniku vile lahutab mehed. Teisel poolajal on mäng ikkagi äge ja ühest karistuslöögist lennutab Klubi palli vastu Spordi vasakut posti. 3 min. enne lõppu on viimane pealelöökk Klubi väravale. Trei aga kaotab palli. Seda juhust kasutab ligiolev Karm, kes lööb Spordi kasuks 3:0, mis jääb.

Kalev - Narva Võitleja 11:0.

Viimane mäng esivõistluste tsükklis oli Kalevi ja Narva Võitleja vahel staadionil Ellmani juhitud. Kogu mäng oli sihitud väravate jahile, sest oli vaja lüüa 8:0. Esimene värav, mis langes 7. min. andis meestele usku ja uut jõudu. Teine värav tuleb kaks minutit hiljem offsaidist. See võit annab juba Kalevi poolhoidjatele usku meeskonna võimetesse ja saavutus võetakse suure aplausiga vastu. Südi pealetung jätkub ja väravaid hakkab juure tulema. Võitleja on üksikutele juhtudel hädaohtlik. Eriti olid kardetavad kesk-tormaja ja paremäär, kelle koosmängust pidi langema Kalevi kahjuks värav. Kuid Ratnik päästab seisukorra ja sellega aitab tuua tiitli. Teine kibe silmapilk oli veel, kus Võitleja parempoolsest mängust pall suure hooga lendas vastu posti ja sealt teatud õnnekombel tuli väljale tagasi, kust palli vallutas jällegi Kalevi meeskond. Esimesel poolajal suutis Kalev siidi mänguga vastase alla suruda ja võita pealtvaatajaskonna ergutusi.

Teisel poolajal, kui vahekord oli viidud juba 8:0 peale, tõmbavad mõnda aega meeskonnad hinge ning mäng on aeglasem. Lõpuks aga hakkab Kalev jälle suruma ja minut enne lõppu viib vahekorra 11:0 peale.

Väravad langesid: 7., 9., 17., 29., 33., 43., 44. min. esimesel poolajal ja 6., 16., 33. ja 44. min.

Väravatest oli üks või kaks kindlasti offsaidist läbi lastud.

Selle tagajärjega tuli Kalev meistriks. Värske meeskond mängis koosseisus: Ratnik; Altosaar, Parbo; Koort, Pipeeral, Kull; Estam, Jöers, Strandberg, Gerasimov, Kallo.

Kilde.

Peale esivõistluste lõpu jäid meie meeskondadest järele ainult riismed. Mehed olid päris vigased, kui mängimist lõpetasid ja väljalt lahkusid. Vigastuste tõttu tuli ka loobuda maavõistlusest Lätiga.

Pühapäevaste võistluste pinevust võib hinnata sellega, et paljud peale hommikust mängu pealelõunast mängu tulid vaatama selleks, et näha, kas suudab Kalev vastast lüüa 8:0. Teise võistluse algul tehti arvestusi, kui pika aja tagant Kalev peab väravaid lööma. Pidi tulema iga 10—11 min. peale üks värav.

Hommikul oli Spordi meeskond väljal, et tublisti väravatega edu saavutada, et hoida oma väravat puutumatu. Õhtul oli sama seisukord Kalevil. Kui hommikul Sport löi värava, lähenes temale meistritiitel. Kalevi poolhoidjate näod venisid, kuna tiitel kaugenes. Õhtul lähendas iga värav Kaleville tiitlit, kuna viimane kaugenes Spordist. Nüüd olid pealtvaatajate huvid risti vastupidised. Kui Kalev õhtul löi teise värava, siis asartsemad pealtvaatajad kargasid püsti ja hüppasid rõõmu pärast.

Kui löödi kibe pomm Spordi väravale, jäid kõikide südametegevused seisma; ühed nägid selles õnne, teised õnnetust. Õhtul olid jällegi osad vahetatud, kui pommitati Kalevi väravat.

Kui Kalev oli välja jõudnud 8:0 peale, siis hulk pealtvaatajaid pildusid omi peakatteid õhku. Selle järele lahkusid mitmed tegelased, et mängu lõppu mitte näha.

Paljud tähendasid: See on vast esivõistluste lõpupäev. Alles viimane vile annab kindlustuse tiitli saamiseks.

Sulejoonistusi esivõistlustelt: Ülal: Närvilise pealtvaataja nägu „kibedal“ hetkel. Tipner lööb penalty juures ka vahi läbi võrgu. Äärel: „Piletita“ pealtvaatajad hõiskavad väravalöömisel. Keskel: Tormijooks Treile, et meest ühes palliga võrku suruda. All vasakul: „Võitleja“ vaht oma „saaja lahendab probleemi, kes tuleb meistriks.

Kui seis Kalevi kasuks oli 10:0, siis liidu ja Spordi abiesimees R. tähendas, et Kalev on seisukorra peremees tänu 3 väravale, mis vahekohtunik Ellman lasknud off-sidest sisse lüüa ja et õige vahekord on 7:0. Sellega oleks Kalevil ja Spordil võrdne väravate suhe. See oli paar minutit enne lõppu. Samas aga vastas Kalevi meeskond sellega, et löi veel 11. värava.

*

Üks meestest, kes esimesena uuele meistriks õnne soovis, oli Tipner.

*

Meil on paljud suured asjatundjad ja õpetajad, vaatamata sellele, et ise ka omal ajal liidus üldise arvamise vastu on samme astunud, mis meile kaotusi toonud.

Peale kaotust Leedule Meemelis süüdistas üks kirjutaja ühes kohalikus lehes, et liidu juhatus on ainuüksi süüdi kaotuses. Olugugi, et meil oli suvel treener, ei korraldanud rahvusmeeskonnale ühisharjutusi, ei lasknud mängida välismeeskondade vastu, nagu seda tegi Läti ja Leedu, ei hoolitsenud meeskonna ühtlase meeleolu eest, ei kasvatanud mehi jne.

Too kirjutaja justkui polekski meie eluga tutvav. Ta ei tea, et tehti ettepanek rahvusmeeskonna väljapanemiseks Viini Austria vastu, kuid et sellega üksikud ringkonnad päri ei olnud.

Jaapani naised löid Belgia naisi. 80 mt. tõkkejooksus Jaapani rekord 12,8 s.

Brüsselis kohtasid ajalehe „La Dernière Heure“ korraldusel Jaapani ja Belgia naised. Võistlus andis ülekaaluka võidu hommikumaaalastele 47 punktiga 32 vastu. Tagajärjed olid nõrgavõitu halva ja vihmasse ilma pärast; rahvast oli siiski rohkelt pealt vaatamas. 80 mt. tõkkejooksus jooksis Naganashi uue Jaapani rekordi 12,8 s. (end. tema oma 13,2 s.)

Saavutused: 100 mt.: 1. Hitomi, 13,4 s. (J.); Vatunabe (J.); 3. Verschueren (B.) 14 s. 200 mt.: 1. Verschueren (B.) 28,8; 2. Vatanabe (J.); 3. Houjo (J.)

Kuul: 1. L. Petit (B.) 9,89; 2. Hitomi (J.) 9,34; 3. Verschueren (B.) 9,20.

Kõrgus: 1. Stevens (B.) 1,40; 2. Hamazaki (J.) 1,35; 3. Van Truyen (B.) 1,30.

Ketas: 1. Hitomi (J.) 29,13; 2. Toitgans (B.) 28,39; 3. L. Petit (B.) 27,82.

800 mt.: 1. Vandervelde (B.) 2:35; 2. Hitomi (J.); 3. Bondu (B.)

Oda: 1. Hitomi (J.) 30,25; 2. Van Kesteren (B.) 25,95; 3. Houjo (J.) 25,42.

80 mt. tõkkes: 1. Naganashi (J.) 12,8 s. (uus Jaapani rekord); 2. Verschueren (B.); 3. L. Stevens (B.)

Kaugus: 1. Vatanabe (J.) 5,17; 2. Van Truyen (B.) 5,03; 3. Naganashi (J.) 4,42.

4x100 mt. teatejooks: 1. Jaapan — 53,4 s.; 2. Belgia — 15 m. maas.

Nagu poleks meil ameticis olnud treener, kelle tundidest mehed vahest „teadmatult“ põhjustel puudusid. Nagu poleks rahvusmeeskonnas ühest seltsist olnud 8 meest, kes juba küllalt koos mänginud ja kes siis ka 3 „võõrast“, kes sugugi võõrad pole, vaid kellega küllalt koos reisitud ja mängitud, nende kaheksaga oleks ühte sulanud, kui seda oleks „tahetud.“ Nagu poleks teistes maades rahvusmeeskonnad ka siis võidule pääsenud, kui mängul esmakordselt üksteist tundma õpitakse.

Süüdi pidi olema ainult liidu juhatus, kelle ülesannete hulka kirjutuse järele peaks kuuluma seltsidele mängijate kasvatamine. Selle „juhi“ arutuse järele peaks ka liidu juhatus süüdi olema selles, et „Sport“ meistriks ei tulnud. Avaldame liidu juhatusetele sel puhul pahameelt ja umbusaldust!

*

Kalevi võidu puhul Võitleja üle küsis keegi Kalevi juhtivalt jõult, palju maksis Kalev iga löödud värava eest.

Vastuseks oli: „Iga värava eest makseti Võitlejale 250 krooni. Aga kas teate, palju maksime Klubile ja Spordile selle eest, et üks kaotas ja teine ainult viiki mängis?“

„Ei tea.“

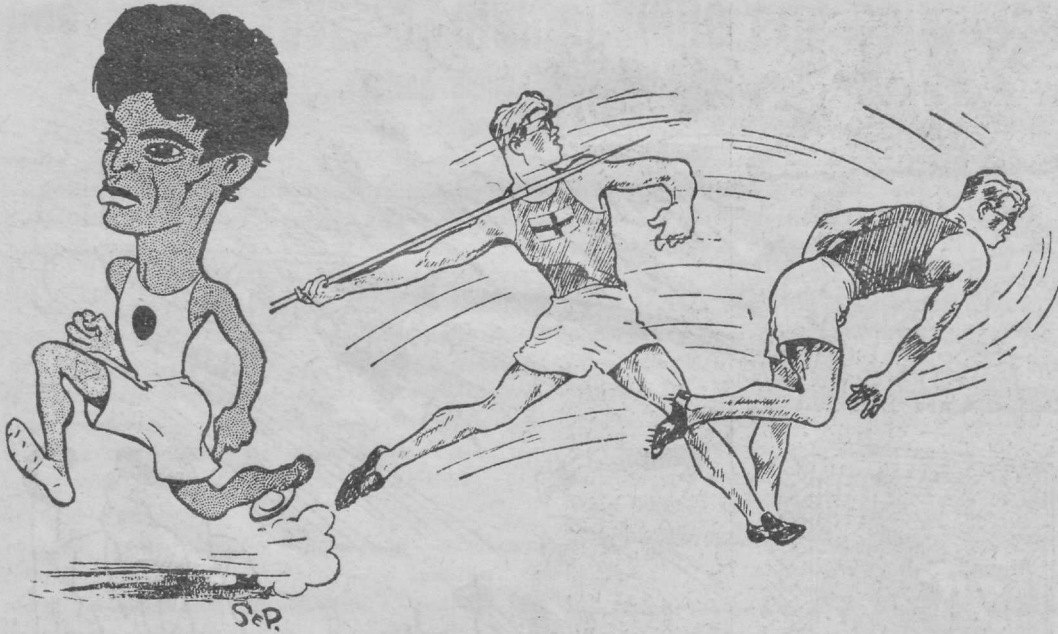
„Seda küsige tähendatud seltsidelt!“

Jaapani naiste kaotus Pariisis.

Jaapani naised pidasid oma kolmandat võistlust Pariisis. Esimene võistlus lõppes neil Poolas kaotusega, siis saavutasid nad nõrga Belgia naiskonna üle kerge võidu ja järgmisel päeval peale Brüsseli võistlust kaotasid nad Pariisis, kus nad olid sunnitud pariislannadele alla andma 46 p. 38 vastu. Võistlustest pidi ka Inglismaa esitus osa võtma, kuid et La Manche kanalil oli kõva torm, siis ei sõitnud inglannad välja. Saavutused: 100 mt. tõkkes: 1. Laudré (P.) 14,2; 2. Musaoka (J.); 3. Laudré—Viel (P.) 80 mt.: 1. Radideau (P.) 10 s. (end. ilmarekord); 2. Hitomi (J.); 3. Velu (P.) Kaugus: 1. Hitomi (J.) 5,61 m. 2. Jacobs (P.) 5,283 m.; 3. Vatanabe (J.) 5,05. Ketas: 1. Hitomi (J.) 31,19 m.; 2. Warnier (P.) 29,37 m.; 3. Velu (P.) 200 m.: 1. Radideau (P.) 27,2 s.; 2. Hitomi (J.) 27,4; 3. Vatanabe (J.). Kõrgus: 1. Verdié (P.) 1,45 m.; 2. Hitomi (J.) 3. ja 4. Laudre ja Naganashi 1,40 m. Oda: 1. Hitomi (J.) 37,44 m.; 2. Warnier (P.) 35,73 (uus Prantsuse rekord); 3. Behr (P.) 29,05 m. 4x100 mt.: 1. Prantsuse naisk. 51 s.; 2. Jaapan.

— Saksa poksiliit on otsustanud elukutseliste poksivõistlusi korraldada 12 ringi endise 15 ringi asemel. 12 ringi maksab kauemat aega juba Prantsusmaal. Lisaringid pole seni mingit paremust annud. Tulemus on ikka varem välja kujunenud ning liigsed ringid on aidanud kaasa tapapinna langusele, kuna poksijad „aega katsusid võita.“

— Viinis on Rinner 500 mt. jooksnud 1:05, mis on Austria uueks rekordiks. Teiseks jäi sakslane Engelhard — 1:06,4.

Paavo Nurmi Kölnis.

Peale Berliini sõitis Paavo Nurmi Kölni võistlema, kus jooksis 6 Inglise miili, s. o. 6436 mt. Teistele meestele pidi ta ette andma maad ja selle juures ei suutnud ta lisa maad tasa teha, jäädes seitsmendaks. Võitjaks tuli 400 mt. ette saanud prantslane Beddari ajaga 19:21,3. 200 mt. ette saanud Schaumburg tuli teiseks — 19:23,3.

Soomlane Matti Järvinen saavutas odaheites 68,84 mt., kuna Saksa meister Mäser heitis 63,95 mt. ja Weimann — 58,55.

100 mt. loodefi näha dr. Peltzeri ja Ladoumegue tasuvõistlus. Kuid see jäi tulemata, kuna prantslane pidi jooksuma Pariisi Ungari maavõistlusel. Peltzeri tugevaks vastaseks oli Hobus Hannoverist. Ajad: Peltzer 2:30, Hobus 2:30,8.

Pildil: Vasakul — araablane Beddari, kes jookseb Prantsuse lipu all. Paremal — kujutus Järvisse oda äraviskest.

Dalinsh tuli Pariisis teiseks.

25 klm. käimisvõistluses esikoht Valentele.

Pariisi Olümpia staadionil peeti suuri rahvusvahelisi käimisvõistlusi 25 kilomeetri peale. Selleks tuli staadionil katta 50 ringi. Osavõtjaid oli 18. Nende hulgas ilmameister ja rekordi omanik sheitslane Schwab ja lätlane Dalinsh, kes kaks korda ilmameistrit võitnud. Nüüd pidi olema teine tasuvõistlus võõral pinnal. Teiste võistlejate hulgas oli ka väikekasuline itaallane Valente ja Prantsuse meister Lene.

Võistlused algasid kell 1/9 hommikul, et väiksem pealtvaatajate hulk võistluse esimesel poolerlutustega võistlejaid ei närveeriks. Võistlejad pidid kohal olema juba pool 8, kuna tõusta tuli veel 2 tundi varem. Võistluse ajal muutus ilm päikesepaisteliseks ja kuumaks.

Võistlusi tuli jälgima ka Läti Pariisi saadik Schuman, saatkonna ametnikkudega ja kohalik Läti koloonia.

Võistluse alguses võtavad vanad meistrid hariliku sammu, et hoida oma jõudu. Ette rebib aga Prantsuse meister Lene. Tema

SIHIKS OLI PURUSTADA LÜHEMAMAA PRANTSUSE REKORDE,

nagu 30 min., 10 klm. ja 1 tund. Pealegi puudusid mehel lootused tulla esikohale suures maas. Sellega võis ta vabalt oma jõudu raisata. Kogemusteta noorus tungis esikohale, Dalinsh jäi 7. kohale, Schwab — 10. ja Valente 12. kohale.

Veerand tunni järele kuulutati, et **LENE ON PURUSTANUD 3 KILOMEETRI REKORDI** 14 min. 23,4 sek.

Edasi tulid mehelt uued rekordid 5 ja 10 kilomeetris. Kuid mehe jõud oli sellega röövitud ja temaga juhtus hiljem õnnetus. Konkurentide võimeid oli raske hinnata. Nad hoidsid oma jõudu. Schwab sammus lõpus ja uuris vastaseid, et parajal silmapilgul konkurentidele tormi jooksta. Dalinsh käis väga ühtlase kiirusega, kuid lühikeses sammuga.

10 ringi, s. o. 5 klm. kaeti 24 min. 1 sek. 9. ringil Valente, kes sammus sabas, hakkas ette rühkima ja asub Dalinshi kannule. 12. ringil möödub itaallane, võttes 4. koha endale, kuna

edasi Schwabil on 7. koht. Samast ajast algab ka heitlus meistri tiitlile. Mehed on üleni märjad, särkidest on higi läbi tunginud. Hingamine on raskendatud.

15. ringil on prantslane veel esimene, kuna Valente jõudnud kannule. Pealtvaatajates hakkavad kired lökkele lööma. Prantslased tunnevad oma mehe kaotust ning ergutavad teda ikkagi.

Valjuhääldaja märgib:
10 KILOMEETRI ON KAETUD 48 MIN. 50,8 SEK.

22. ring. Publik aplodeerib. Valente möödub Lenest. 26. ring. Schwab möödub Dalinshist. 15 klm. on käidud 1:13 sekunditega. 37. ringini jääb seisukord muutumata. Järjestus on: Valente, Lene, Schwab, Dalinsh. Viimaste vahe on 25 meetrit, Valente ja Dalinshi vahe on 1 min. 50 sek. On jäänud 6 klm. Selles maas on raske kaotust tasa teha.

40. ringil muutub seisukord. Teisejärgu mehed on maha jäänud 2—3 ringi. Dalinsh möödub prantslasest, kuid itaallasega on ajavahe kasvanud 2 min. 11 sek. Schwabiga on vahe 11 sek.

42. ringil kostavad ärevad hüüded. Lene möödus kontrollpunktist pingutusest kõveraks kistud näoga.

TA VEHIB KORRAGA KÄTEGA JA LANGEB KÖNNITEELE.

Kramp on halvanud ta jalad, kuna kopsudele ei jätku õhku. Sanitarid rattavad kohale ja viivad ta kanderuugil riietusruumi.

Samal ajal pingutab Dalinsh, kes lõpuks jõuab Schwabi kannule. Siis hakkab Dalinsh mööduma. See pingutav heitlus kestis umbes minut. Lätlase ja sheitslase vahe esimese kasuks kasvab meetrilt kahele, kolmele.

Arvatakse, et 30 klm. võistlusel oleks Dalinsh võinud isegi itaallast võita. Nüüdse maa jaoks alustas ta pingutamist liiga hilja, kuna vahe oli kasvanud juba 400 meetrile. Ometi suutis lätlane vahet vähendada 3 ringiga 18 sek. võrra.

Valente järele 1 min. 52 sek. saabub Dalinsh ja viimasest 41 sek. hiljem läbib lindi Schwab.

Valente aeg oli 2:3:49, mis ka uueks ilmarekordiks. Valente tuli ka läinud aastal võitjaks. Dalinshil — 2:05:41 ja Schwabil 2:06:22.

Uus ilmarekord kahega odas.

Sunde tagajärg 117,21 mt.

Norralane Sunde on odaheites kahe käega üllatust pakkunud ning võistlustel püstitanud uue ilmarekordi, mis senisest ligi 3 mt. parim. Uus tagajärg on 117,21 mt. Ühe käega oli tagajärg 66,86 mt., mis on uueks Norra rekordiks.

Senise ilmarekordi omanik Häckner, kelle tagajärg 13 aasta jooksul püsinud 114,28 mt., on arvamist avaldanud, et paremaga ilmarekordi omanik soomlane M. Järvinen võiks kahe käega odaheite ilmarekordi tõsta 125 meetrile. Kahjuks teostatatakse viimasel ajal heiteid ainult tugevama käega, mis ka võetud olümpia mängude kavva. Ta peab mitmekülgset arendamist paremaks.

79:77 UNGARI-PRANTSUSE maavõistluse vahekord.

Pariisis peeti Prantsuse-Ungari maavõistlust kergejõustikus, mille lootsid võita esimesed. Kuid 15.000 pealtvaatajat pidid alla neelama mõruda pilli: 2 punkti ülekaaluga tuli Ungari tunnustada võitjaks. Madjaridele tõid võidu lühikesed maad, heite- ja viskevõistlused. Tagajärjed kannatasid veidi pehme raja tõttu eelmiste päevade tugevate vihmavalingute mõjul.

Tagajärjed olid:

100 mt.: Raggambi, U. — 10,4; Gerö, U.; Heise, P., Marlon, P.

200 mt.: Raggambi, U. — 21,8; Beigbeder, P., Sugar, U., Moulon, P.

400 mt.: Barsi, U. — 49,8. Moulines, P., Feger, P., Sztivay, U.

800 mt.: Keller, P. — 1:55,8; S. Martin, P., Szabo, U., Barsi, U.

1500 mt.: Ladoumegue, P. — 3:55,4; Szabo, U., Leduc, P., Feribagy, U.

5000 mt.: Coignet, P. — 15:22,4; Szerb, U., Boutard, P., Hevele, U.

110 mt. tüked: Boros, U. — 16,0; Bernard, P., Javor, U., Adelheim, P.

Kõrgus: Philippon, P. — 1,85; Orban, U. — 1,85; Menard — 1,80; Kesmarki — 1,80.

Kaugus: Balogh, U. — 7,16; Barlier, P. — 7,14; Szabo, U. — 7,14; R. Paul, P.

Teivas: Ramadier, P. — 3,80; Vintousky, P. — 3,80; Karlovits, U. — 3,70; Kiraly, U. — 3,60.

Kuul: Darany, U. — 15,41; Winter, P. — 14,07 mt.; Noel, P. — 14,06; Kiss, U. — 13,77.

Ketas: Madaras, U. — 46,30; Winter, P. — 44,82; Marvalits, U. — 44,48; Noel, P. — 43,86.

Oda: Szepes, U. — 65,07; Gassner, P. — 56,95; Takacs, U. — 55,62; Degland, P. — 51,63.

Rootsi teade: Ungari — 1:57,6; Prantsuse 2 meetril maas.

Viimane naerab parem.

Kaotusest 3:0 võitis Saksa maavõistluse Ungariga 5:3.

Saksa jalgpalliliidu kongressi puhul peeti Dresdenis Saksa-Ungari maavõistlust jalgpallis. See kohtamine oli järjekorraliselt üheksas, kusjuures eelmistest viis lõppenud Ungari võiduga.

40.000 pealtvaataja kaasaelamisel on esimene veerand tundi loid, alles hiljeb tuleb elu ja temperament, eriti ungarlaste poolt. Viimased panevad kirja värava 29. min. ning 35. min. lisavad teise. Saksa meeskond läheb liimist lahti ning 40. min. lööb Ungari 3:0.

Peale vaheaega on Saksa meeskond kui ka pealtvaatajaskond ümber sünnitatud. Sakslased lähevad vihaselt heitlusele ning meeskonda toetas pealtvaatajaskond kõrvulukustava kisaga. Mäng on toores ja jõuline ning 10. min. lahkuvad mõlemad kesktermajad vigastuse tõttu. 14. min. lööb Saksa esimese värava. Nagu nõiakatlaaks muutub plats, tähendavad sakslased. 18. min. tuleb teine värav Saksa kasuks, 28. min. on viik. Kära muutub teravamaks. 33. min. on juba 4:3 ja 42. min. 5:3 Saksa kasuks.

Piltidel: Saksa meeskond, kes võitis Ungarit. Koosseis: Albrecht, Lachner, Ludvig, R. Hofman, L. Hofman, Hergert, Leinberger, Heidkamp, Kress, Schütz, Burkhard. Silmapilk Ungari värava all, kus palli püüab vaht Amsel.

Maadlushooaeg avatud.

Helsingi Atleetklubi poolt korraldati rahvusvahelised maadlusvõistlused, millest ka eestlased osa võtsid. Neist sai Kusnets kergekeskaalus 1. koha, kuna raskekaalus Viikberg peale Niemälä 2. koha sai. Tühjalt tuli kodumaale tagasi Loo, Kullisaar ja Mäll.

Nurmi Stokholmis.

Vaevalt suudab P. Nurmi jooksu ühes linnas lõpetada, kui teda rong või aurik juba teise linna võistlusele viib. Varssav, Berliin, Köln, Stockholm on ta viimase ringreisu peatuskohad.

Läinud pühapäeval oli ta Stokholmis, kus jooksis 3 Inglise miili, ajaga 14:22,6. Tema ilmarekord on 14:08,4. Teiseks tuli Pettersson — 14:35,7. 800 mt. võitis norralane H. Johannesen — 1:54; 2. Kraif, Rootsi — 1:55,6; 3. Otterbaeck, Rootsi — 1:57. 3000 mt.: Magnusson, Rootsi — 8:51,8; 2. Pilpola, Soome — 8:52,6. Ketas: Karlsson, R. — 44,56 mt.; Kivi, S. — 44,52 mt.

Al Brown tuli ilmameistriks.

Pariisis avati poksihooaeg võistlusega. Ameerika neegri Al Browni ja prantslase Huat vahel. Endine ilmameister kukk-kaalus tahtis uuesti saada tiitli peremeheks, kuna Huat ka kuulsust ihaldas. Ometi oli neeger suuresti ülekaalus tuugeta löögiga ja suure liikuvusega. 9. ja 10. ringil on Huat parem ja elavam, muutub siis jälle aeglaseks ja annab punktivõidu neegrile.

— Essenis on Biervith poolraskekaalus ühega tõuganud 200 naela, mis tagajärge seni pole saavutatud. Samas saavutas egüptlane Nossier kolme tõstega: rebimine — 250, surumine — 220 ja tõukamine — 320, kokku 790 naela, mis on esmakordseks saavutuseks.

— Torinos peeti Itaalia meistrivõistlusi maratoni jooksus, 42,2 klm. peale olid head itaallased Rossini Florenzist ja Roccati Milanost, kes jooksu lõpetasid ajaga 2:38:23,2 ja 2:41:30.

— Zürichis võitis 100 klm. käimisvõistlustel Jacquet, kes aega kulutas 11:07:00.

— Kergejõustiku võistlused Lääne-Shveits—Prantsusmaa, mis peeti Lausannes, lõppesid 92:56 p. prantslaste kasuks. Parim oli Philippson kõrgushüppega 1,90 ja Moulines 400 mt. jooksus — 49,8.

— Betz on Saksa kolmas kõrgushüppaja, kelle saavutus 187.

— Gustav Hansen on Norra tööväliliidus parim jooksja. Ta ajad on 11,0, 22,3 ja 50,1. Sverre Helgesen hüppas kõrgust 184 ja Ralf Erikson heitis ketast 42,08 mt.

— Ungari-Tshehhoslovakkia amatöride maavõistlus jalgpallis lõppes 4:1 esimese kasuks.

Magdeburgis on göppinglane Schwarz 200 mt. seljali ununud 2:48-ga, mis on Rademacheri poolt püstitatud ilmarekordi kordamine.

— Sera Martin on Pariisis 800 mt. jooksunud 1:52,9. See on parem aeg tänavu Euroopas.

A. Maasik jäi Ameerikas neljandaks.

(Meie Am. kirjasaatjalt.)

21. sept. peeti Stade Islandis Metropolitan A. A. U. meistrivõistlusi maratoni. Jooksta tuli „Silver Dake“ järve ümber 18 ringi. Võistlejaid oli 25. Ilm oli äärmiselt kuum. Maastik mägene. See tegi võistluse väga raske ja mõjus palju jooksuajale. Maad ei katnud keegi alla 3 tunni. Esimeseks tuli soomlane Kauppinen — 3:00:24. Teiseks E. White — 3:04:33; A. Gavrin — 3:12:01, neljas — eestlane Alfred Maasik — 3:12:35. Viidandaks jäi Ameerika vana maratoni veteraan Mike Dwyer.

Maasikul oli ka õnnetus arusaamatuse tõttu kohuniku poolt. Tal oli jooksta viimane ring, kui kohunik ütles, et on jooksta veel kaks ringi. Sel ajal oli Maasik kolmas. Ta jooksis vanal rajal, mis oli viimasest ringist veerand miili pikem ja sellega möödus ta ka 100 yardi kaugusel finishest. Siis märkas peakohtunik eksitust ja hüüdis Maasiku finiši. Sellega kaotas Maasik koha ning tal jäi lõpuspordi pingutus tegemata.

Soomlane Kauppinen on lühikest aega Ameerikas ning Metropolitan meistrivõistlustel 15 miilile tuli ta kolmandaks.

Petseri spordist.

Sportline liikumine on tänavu Petseris eriti elav olnud, eeskätt jüst Petseri spordiseltsi elukutsumise läbi. Läinud aastal ei olnud kohapeal ühtegi seltsi, kes oleks suutnud vähemalt maakonna esivõistlusigi korraldada.

Tänavu võeti esmakordselt osa jalgpallis ringkonnavõistlustest. Mängiti Võruka neljal korral, millest võedeti ja kaotati 2.

Samuti on edu märgata kergejõustiklaste hulgas, eriti pikemates maades Jakobsoni, Kirbitsa ja Massa näol. Lühikestes maades on head Leetsmann piirivalvest ja Laats, kes tänavu esmakordselt startis. Visketes ja hüpetes on head Kleinson, Bökor ja Luio.

„SPORDILEHE“

järgmine number
ilmub 24. oktoobril.

Talitus.

Terve sportline liikumine lasub kahjuks peamiselt ainult gümnaasiumi, kaitseväe ja piirivalve õlgadel, kuna kohalikud elanikud ei suuda spordi peale kuigi palju aega ohverdada, eriti majanduslikkudel põhjustel.

Lootustandvaid, mitmekülgseid sportlasi annab gümnaasium. Siin teeb võimlemisõpetaja Saar tänuväärt tööd. Vastutulelikkust näitavad veel kohalikud kaitsevälised, piirivalve ja kaitseliit. Viimase sportlaskonna moodustavad peamiselt õppiv noorsugu.

Teguvõimsam organisatsioon on, nagu mainitud, spordiselts, mille eesotsas dr. Niinemann, Saar, Kallas, Järg, Taan ja Unger.

Hooaja lõpuna korraldati spordimärgi võistlusi. 2. järgu märke omasid E. Kallas ja A. Kirbits. 3. järgu märke 8. Osavõtjaid üle 20.

Paremad tagajärjed: 100 m.: Laats — 12,4, Kleinson — 12,5. **200 mt.:** Laats — 24,9. **Kaugus:** Kleinson — 55,4. **Hooa:** Annus — 272. **Kolmik hooa ja hoota:** Annus — 11,12 ja 788.

Gümnaasiumi võistlustest, mis olid Eesti ja Vene osakondade vahelised, oli osavõtt samuti väga elav. Võitis Eesti osakond 166:75.

Paremad tagajärjed: 100 mt.: Kleinson 12,7. **400 m.:** Opmann 63,0. **200 m.:** Opmann 26,0. **1000 m.:** Krasna 3:18,8.

4x100: Eesti os. 54,5.

Kaugus: Kleinson 590. **Kolmik:** Bökov 12,57. **Kõrgus:** Kleinson 160. **Teivas:** Kleinson 250. **Kuul 5,44:** Bökov 12,55. **Ketas 1,5:** Kleinson 41,50. **Oda 600 gr.:** Bökov 44,43.

Kleinson on harjutustel järjekindlalt ketast 1,5 kg. heitnud üle 47 ja Bökov oda üle 50.

Talvel hakatakse võimlas töötama. Cho.

— Turu Palloseural on väljavaateid tulla Soome meistriks jalgpallis. Tema kardetavaks vastaseks on Helsingi JFK, kellel 2 punkti vähem, kuid sellejuures üks mäng vähem peetud. Väravate suhe on teise kasuks.

Jalgpallivõistluste juhtimine jätab soovida.

Pealtvaataja märged vahekohtunikudest.

Tänavune jalgpalli hooaeg on lõppenud. Erakordselt elava ja mitmekesise sisuga hooaja pallimängude rägastikust püsivad alalise jalgpallivõistluse küllastaja mälestuses harilikult need suurvõistlused, mis olid seotud millegi iseäralikuga, erinevaga „igapäisest jalgpallist“. Selle iseäralikkuse maigu võistlusele annab kas või kastreleeriva välismeeskonna kõrge mängutahe, külalise originaalsed tehnilised nõksud, või kogu lubamatu toores mäng. Viimane harilikult ongi kaaluvaim tegur seks, mis oma jäljed vajutab lihtsureliku pallivõistluse jälgija mällu. Iga jalgpallisühholoog teeb endale sageli järelduse, lahkudes pettumusega palliteatrist: „Missuguseks oleks kujunenud mängu tagajärg, kui võistlus oleks läinud tubli vahekohtuniku järelevalvel?“ Siit võib teha oletuse, et „rahvas“ ikkagi mängu tulemusel seab kaudsesse olenevusse vahekohtuniku isikust, olgugi, et teoreetikut vaidlevad vastu seesugusele arvamisele.

Möödunud jalgpallihooajast on paljudel praegugi veel meele rida „mõraseid pärlid“ suve jooksul peetud rahvusvahelistest suurvõistlustelt, kus meie vanemad liidu vahekohtunikud demonstreesid oma võimeid liigagi silmatorkavate dissonantsidega.

VAHEKOHTUNIKKUDE EKSIKUSTEL (ÕIGEM VIGADEL) NIM. MÄNGUDE JUURES EI OLNUD PIIRI.

Tallinnas tänavusel hooajal peetud võistluste buketist on tõesti raske tõsta esikohale head, laitmatut või koguini keskmisest tasemast ülekäivat vilepartiid. Näib, et liidu vahekohtunikud koleegiumil — kui juhtivad organid sel alal — huvi puudub täita oma ülesandeid korralikult, mida see tõendab selgesti, et suurem osa tänavu peetud mängudest seisid nõrkades kätes, juhiti halvasti ja väikese asjatundlikkusega. Millega on seletatav seesugune nähe?

Vaevalt võib uskuda, et liidu vahekohtunikud mängude vilistamisel sihilikult püüaksid võimaldada „laada“ esilekutsumist koos arusaamatustega, võttes vastu rahva rahuldamatuse endi tegevuse vastu suurema ükskõiksusega. Ei tahaks uskuda sedagi, et seda tehakse lihtsa löbu või karjäärihimu tõttu! Mängukäigu roopast langemine ja lonkavus saab alguse peaaegu eranditult mängijate kaudu, harva on siin teisi põhjusi, kuid vahekohtunik tihti teatud kapriisliku enesetunde alusel ühes negatiivse pilgu ja ükskõikse tegutsemisega mängu juhtimisel, aina soodustab seda järjekindlusestusega vile puhanguks teatud liiki mängumäärusrikkete reeglipärasus fikseerimises.

Siit peab tegema halva järelduse. Kui meie vanemad jalgpalli vahekohtunikud mängu ei suuda juhtida ladusasti, missugune peaks siis olema vilepartii mõnelt nooremalt vahekohtunikult resp. vah. kandidaadilt? Neile vist ei tohiks anda viljet kättegi? Noorte oskamatus poleks kindlasti piiri! Vahekohtuniku kandidaat, kel, võib olla, vähe kogemusi, vilistagu kas mõnda väikeseltside, kaitseliidu või koolidevahelist mängu, kindlasti väljal oleks segadusi ja lahkumõtteid lõpmatuseni! Enam-vähem korralikust mängust ei saaks olla juttugi noore vah. kandidaadil vilepartii juures! Kuid peaks olema iseenesest ilget kõigile — võimata uskuda, et „õpipoiss“ ületaks „meisteri“ võimeid. Seepärast ärgem nõudkem algajatel rõhkem, kui seda suudavad pakkuda „kogemustega mehed“ — vanemad vahekohtunikud. Millega siis seletada seda, kui palju vanematest liidu vilemeestest ei seisa nõuete kõrgusel, vaatamata sooritatud teoreetilistele katsetele kui ka aastatepikkusele praktikale. Vanema kolleegi tegevus peaks olema eeskujuks noorematele. Meil aga peab paika põhimõte: noorel vah. kandidaadil tuleks võtta eeskujuna vanemalt ainult ses,

KUIDAS EI TOHI VILISTADA!

Midagi tulusat, positiivse väärtusega, hüve noorem vah. leiab vaevalt vanema juures. Ei ole seepärast üleilgse kinnitada endise liidutreeneri F. Kerri arvamist Eesti jalgpalli vahekohtunikku kohta:

„EESTI VAHEKOHTUNIKUD LIIGUVAD VÄLJAL LAISALT, VILISTAVAD LIIGA VÄHE JA JÄRJEKINDLUSETA!“

F. Kerri diagnoos on vägagi tabav, millele ei ole vaja lisada juure rõhkem. Peab ainult kartma, et sellele diagnoosile ei lianduks komplikatsioone! Ei ole kahtlust, et nii mõnigi noorematest vahekohtunikudest (kand.) omab eeldusi kindlasti paremate vilepar-

tiide serveerimiseks, kui seda suutsid kevadhooaja lemmikute Vinteri ja O. Silberli palad taanlaste ja prantslaste külaskäikude puhul Spordi ja TJK vastu.

Teadagi, et tublid piirikohtunikud on mõjuvaks toeks vahekohtuniku töö edukusele. Kahjuks ka need härrad ei ole õiges arusaamisega oma ülesannetest. Meil piirikohtunikku tegevus on enamuses täiesti juhuslik ja korraldatud kindla süsteemi ja vastastikuse tööjaotuse, rääkimata kindlastest leppemärkidest vahekohtunikele. Piirimehed tavaliselt endid armastavad „näidata rahvale“, samas usuvad endal olemas mõndagi tähtsat erioskust: peale lipuga tulutu ja sageli otstarbetu vehkimise (vahekohtuniku enama ei tee sest palju välja) on nende liikumisvõime hädine ja aeglane. Piirikohtunikudel puudub igasugune tahe ja püüd kooskõlastatud mängu juhtimise poole. Lihtsast oodi sisseviske määrustekohase teostamise jälgimises on ikkagi veidi vähe piirikohtuniku rohkete ülesannete täitmisel! Võimata ongi kujutada ette seesuguse kolmiku juhtimisel näha määrustepärasust võistlust. Mängukäigu roopastminekul otsitakse süüdlast peamiselt vahekohtunikus, süüdistuse moment kehabut sisu ainult vahekohtuniku tegevuse lõpptulemusena. Millegi pärast jäetakse sootuks eemale piirikohtunikute tegevusetuse (või liigse agaruse) võimalus süüdlase otsimisel. Raske osa kogu vahekohtuniku tegevusest on sulu-seisu (off-side) õiglase märkimine. Just siin ongi piirikohtunikud abi vahekohtuniku kõige vajalikum, on ju välja küljelt palju soodsam jälgida „sulu“ juhtumeid. EJJL vah. kolleegiumi viimase kolme aasta jooksul ei ole võtnud oma ülesandeid kuigi tõsiselt. Vahekohtunikud kursused näivad olevat iganenud võte. Kolme aasta jooksul Tallinnas ei olnud kuulda neist üldse. Kahe aasta eest üks kohalikkudest väikeseltsidest enda algatusel korraldas asjast huvitatutele kahe-nädalalised kursused. Osavõtjatest kõik sooritasid vah. kandidaadid eksamid. Vah. kursusi korraldati küll kaitsevää üksteise kui Tallinnas nii ka provintsis. Tänavu vaevalt küll võiks oodata midagi vah. ettevalmistuse kursuste taolist, kuid kas mõeldakse sellele tuleval aastal?

Noortel vah. kandidaatidel puuduvad praktiseerimise võimalused täiesti. Vähe on üksi teoreetilist küpsust, vajalik on tingimata omandada ka kogemusi tegelikus mängu juhtimises. See läheb korda vaid üksikutele, kes ei põlga „poetamise ja pugemise“ katseid, mida mõned uustulnukid harrastavad järjekindlalt ja — peab ütlemata, eduga! Teised, kellel puudu julgusest ja peavõime kinni vah. peavõime, need viirelevad paratamata ja unustavad teoreetilised teadmised varsti.

Liidu vah. kolleegium peaks siin tarvitama kindlat kätt, et saada üle häbistavast olukorrast, mida nõuab tungivalte Eesti jalgpalli hea nimi ja rahva huvi jalgpalli spordi vastu. Kadugu seenne loodus ja käte rüppeshoid liidu vah. kolleegiumi juhatuse härrade seast! Aeg nõuab kiiret tegutsemist! Kui tahame lugeda Eestit heaks jalgpallimaaks, siis olgu meil ka häid, asjalikke ja otsusvõimsaid vahekohtunikke. Nende vabritseerimiseks liidul ja vah. kolleegiumil tuleks: 1) eemaldada praegusest vah. nimestikut-registri eruläänud vilemehed; 2) korraldada vahekohtunikud kursusi; 3) võimaldada noorematele vah. ja nende kandidaatidel näidata oma oskust, nende nimetamiseks alul kas või teise klassi mängusid vilistava või piirikohtunikud; 4) aktivsematele noorematele vah. ja kandidaatidele, kellel erakordne huvi asja vastu, antagu vabapääsed kõikidele liidu ja seltside poolt korraldatavatele võistlustele.

Ei ole harulduseks pealtvaatajate kui ka võistlejate pahameel korraldajate vastu, kuigi selgub, et kolleegiumi ei olevat saatnud vahekohtuniku või viimane oli küll määratud, kuid jäi ilmutama sel ja teisel põhjusel! Siis, hrad korraldajad, ajage läbi niisamuti — mõne „roheline“ või mõne nii öelda „parema jalgpallimängijaga“, kellele vile sünnib suhu sama hästi kui jalgpallisaabas jalga! Igapäine on nähe, et samal võistluse pealtvaatajate hulgas istub „vile-spets“ enam kui üks, kuid vilistama ega piirile jooksma ei tule neist ükski — seks on keeldujatel ka omad selged põhjused: lunastatud pääsetähed kassast, annab neile hariliku pealtvaataja õigused — vilemees viibib spordiväljal „incognito“! 5) kadugu kolleegiumist seisuslik — korporatiivne vaim ja kihihuvi! Siin peaks valitsema üksmeel ja sõbralik-kolleegialik üksteise kohtlemine; 6) koostöö kol. juhatuse, vahekohtunikud ja nende

kandidaatide vahel olgu tihedam. Seks oleks vaja: korraldada referaate, väielusõhtuid, omavahelisi koosolekuid, kus kavas oleks päevasündmused jalgpallimaailmast, arvustused kolleegide sooritatud vilepartiid üle, määruste tõlgitsemised, mõttevahetused mitmesuguste juhtumite kohta, ilmsiks tulnud puudused mängude vilistamisel, mitmesugused väärsammud jne. Kasu seesugusest vilemeeste omavahelise tihedama kontakti loomisest oleks kindlasti palju, see aitaks otsekohe kaasa praegusest vahekohtunikud kriisist ülesaamiseks.

Ei ole ju harulduseks nähe, et mitmed vahekohtunikud tagamõttega hoiavad eemale mängude vilistamisest, või suurema vastumeelsusega annavad nõusoleku teatud matši vilesaate teostamiseks. Pole ju vahekohtuniku alati tahet esineda peaosas võimaliku skandaaliga lõppeval pallietendusel. Kahjuks ei ole olnud kuulda midagi vah. kolleegiumi lähematest kavatsustest tekkinud ummiku — sulu lahendamisel.

PRA.

Käsi-palli hooaeg avati.

Parlament on vormis — mängijad alavormis.

Käesoleva aasta sügisene käsi-palli hooaeg avati 28. sept. Kalevi poolt, kes korraldas esimese käsi-palliõhtu oma võimlas. Arvestades aastaajaga, ei olnud algus kuigi varane, vahest kaks päeva enne „ametlikku“ hooaega, kuid et väljas veel jalgpalli löödi, siis arusaadavalt mõjus esimene õhtu väga vähe. Ka teine õhtu 4. oktoobril oli niisama kurb — pealtvaatajaid vähevoitu ja mängud nigelad. 5. okt. NMKÜ karikatsükli algõhtul ei näidatud ka midagi iseäralist. Meeskonnad ei ole jõudnud saavutada veel vajalist vormi, et kõita publikut ja iseennast. Kohtuniku, kes suvel eemal olnud praktikast, märkisid liig agara vilistamisega palju vigu ja sellest tuligi, et NMKÜ ja Eestimaa spordiselts mängisid korvpalli kokku seitsme mehega...

NMKÜ karikatsükli Kalevi naised võitsid ESS-i (Eestimaa spordis.) 15:7 ja 15:10. Meeste võrkpallis NMKÜ mängis politsei spordiringiga 15:11, 15:9. Meeste korvpallis NMKÜ võitis ESS-i 48:30 (27:6)!

*

Käsi-palli hooaja alguse tuliseks palaks osutus 5. oktoobri parlament või nurjunud „oktoobri-revolutsioon“. See lahing löödi sportbüroos käsi-palliliidu esinduskogu koosolekul. Juba algus oli paljutootav: valiti juhatajaks pol. spordiringi Klumberg, kuid uue põhikirja järgi NMKÜ mees-tuli aga äkki tahtmine hakata ajama asja vana põhikirja järgi, kuna uue registreerimine hilines notari väikese viivituse tagajärjel. Häälte-lusel jäi NMKÜ ettepanek vähemusse ja löi seea sealseis ringkonnis juba teatud „ristisõja“ mee-olu. Kui aga mandaatkomisjon, kelleks valiti juhatus, otsustas Valga ja Tallinna NMKÜ-de volitused ebaõigeteks, pääsis lahti maru, NMKÜ mehed nõudsid oma mandaatide tunnustamist, vastasrind aga komisjoni otsuse kinnitamist. Häälutati neid ettepanekuid tervelt neli korda, kuid ikka langesid hääled 6:6, mis tõttu küsimus jäi otsustamata. Juhatus tegi sellest värgist usaldusküsimuse ja lahkus, ja koosolek lõpetati ära.

Kaks tundi oli kestnud vaidlus, mille järg tuleb kolme nädala pärast uuel esinduskogu koosolekul. Kui NMKÜ sisemine kord jääb endiseks, siis jääb ka käsi-palli rindel seisukord muutumata.

GPU

10 parimat tennis.

Eelmises numbris tõime tennis mängijate paremuse Prantsuse liidu abiesimehe järjestises. Nüüd on kuulus inglise tennisetundja Wallis-Myers teinud jaotuse 10 paremi mängija kohta: 1) H. Cochet (Prants.); 2) W. T. Tilden (USA); 3) J. Borotra (Prants.); 4) Y. H. Doeg (USA); 5) F. Shields (USA); 6) W. Allison (USA); 7) G. M. Lott (USA); 8) H. de Morpurgo (It.); 9) Ch. Boussus (Prants.); 10) H. W. Austin (Inglise). Üldjaotuse juures tuleb parimaks tennismaaks lugeda Ameerikat, kellel 5 kohta Prantsusmaa 3 vastu.

— Tennis treener Roman Najuch on kaasõpetaja Karel Kozeluhil võitnud 6:0, 8:6, 6:4.

Pärnu rahvuslikud kergejõustiku võistlused.

M. Prost 2000 mtr. — 5.51,5.

Pühapäeval korraldas Pärnu saksa spordiselts hooaja lõppvaatusena rahvuslikke kergejõustiku võistlusi. Osavõtjaid oli ilmunud isegi väljaspoolt Pärnut. Tagajärjed jäid külma ja tuulise ilma tõttu keskpärasteks.

Tehnilised tagajärjed:

100 m.: Rähn, Tall. Kalev 11,3, Kadak, Vaprus 11,8, Haitov, Vaprus 12.
200 m. tõkkes: Rähn 28,2, Kadak 29, Meimer, P. Tervis 29.
800 m.: Kontus, P. Vaprus 2,14, Beckmann, P. Saksa Sp. S. 2,17,2, Goldberg, P. Tervis 2,18,6.
2000 m.: Prost, Tartu Kalev 5,51,5, Petermann, Vaprus 6,07,5, Klein.
Kõrgus: Schmidt, P. Saksa Sp. S. 1,75, Kink, Tartu Kalev 1,70, Kõvamees, Sp. S. Ülo 1,70.
Kaugus: Rähn 6,45, Kadak 5,90, Haitov 5,89.
Kolmik: Rähn 12,79, Kink 12,24, Haitov 11,66.
Kuul: Meimer 12, Kink 11,35, Schmidt 10,69.
Oda: Meimer 57,02, Kink 49,34, Puusild 42,53.
Ketas: Meimer 37,13, Kink 33,13, Puusild 32,57.

Jooksude ja hüpete eriauhinnad võitis Elmar Rähn, Tall. „Kalev“ ja viskete auhinnad omandas Juku Meimer, Pärnu „Tervis.“

„Tervis“ Pärnu parim jalgpallis.

Võitis jäädavalt linnavalitsuse karika.

5. okt. seisid Pärnu staadioni pallimurru vastamisi neljandat korda linnavalitsuse ründkarika finaalis „Tervis“ ja Pärnu JK, et otsustada poakaali saatust. 1926. a. kuulus see „Vaprusele.“ 1927. a. Pärnu JK-le ja kahel viimasel „Tervisele.“ Seekordsel „Tervise“ võidul oleks karikas mängust läinud jäädavalt, millist tuli kaitsta kolm aastat järjest või viis vaheldamisi.

Match andis tulemusena 2:0 „Tervise“ kasuks; poolaeg 1:0. Mõlema värava autoriks oli ps. Jüri Välb. Esimene poolaeg läks „Tervise“ täielikult domineerimisel, kuna teise alul marulist pressi tegi Pärnu JK, milline aga ei küüniinud väravani.

Tartu „Kalevi“ külaskäik Viljandis.

Raskejõustiku, kergejõustiku ja jalgpalli võistlusi.

27. ja 28. sept. korraldas Tartu „Kalev“ spordi propaganda külaskäigu Viljandisse.

Laupäeva õhtul oli korraldatud „Koidu“ saalis pidu raskejõustiku ja võimlemise numbritega. Kuna Viljandis maadlust, poksi ega tõstmist ei harrastata, oli saal spordist huvitatuid täis ning elati kaasa matshidele. Ka õnnestunud võimlemisetekanded kangil, rõngastel ja rööbaspuudel said elava aplausi osalisteks.

Pühapäeval korraldati kergejõustiku võistlused Tartu, Narva ja Viljandi sportlaste osavõtul.

Üksikutel aladel näidati häid tagajärgi. Nii jooksis Prost 3000 meetrit ajaga 8,58,4. Hõlpsasti oleks võinud tulla nimetatud distantsil uus Eesti rekord, kuna 1500 meetri aeg oli 4,21; kuid kivikõva jooksuraja tõttu jäi teinepool nõrgemaks. Kõva raja tõttu ei startinud Prost ka poole tunni jooksus. Kauguses ja kolmikus näitavad häid tagajärgi Eesti rekordimees narvalane Küttis, saavutades vastavalt 6,64 ja 13,80. Kohalikkudest sportlastest oli üllatusmees Västriku jookstes 200 meetrit 24,0, mis on uus Viljandi maakonna rekord.

TEHNILISED TAGAJÄRJED:

100 mtr.: 1. Küttis (Narva „Võitleja“) — 11,8; 2. Västriku (Sakala Noorseppade Maleva) — 1 mtr. järele; 3. Gern (Tartu „Kalev“).
200 mtr.: 1. Västriku — 24,0 (uus maakonna rekord); 2. Küttis — 24,4; 3. Mager (Sakala N. M.) — 24,6.

Tallinna keskkoolide võistlused.

Tallinna keskkoolide esivõistlused peeti 22.—24. sept.

Algajate klass 100 m.: Stark 12,0 sek. (Juudi g.); 400 m.: Stark 56,4 sek. 1500 m.; Prööm (humanitaar g.) 4,36,1 min. 110 m. tõkk.: Rips (kommerts) 19,9 sek. Kaugus: Stark 5,93 m. Kõrgus: Martens (reaalk.) 1,58 m. Teivas: Ots (kommerts) 2,80. Ketas: Mäng (tehnik g.) 36,36 m. Oda: Hein (human.) 41,53 m. Kuul: Mäng 11,96 m. 4×100 m.: reaalk. 800+400+200+200 m.: Humanitaar g. 4,08,9 m.

A klass: 100 m.: Tomson (Vestholmi g.) 12,0 sek. 200 m.: Tomson 23,9 sek. 1000 m.: Teiman (Vesth.) 2,54,9 min. 60 m. tõkk.: Demin (Vesth.) 9,7 sek. Kaugus: Tomson 6,19 m. Kõrgus: Kruuse (Kaarli g.) 1,65 m. Ketas: Tomson 38,03 m. Kuul: Kess (reaalk.) 13,10. Oda: Allikas (Kaarli g.) 47,05 m. 4×100 m.: Vestholmi gümn. 48,4 sek.

B klass: 60 m. Lio (reaalk.) 7,9 sek. 200 m.: Lio 26,1 sek. Kaugus: Sõgel (Tehn. g.) 5,14 m. Kõrgus: Aronson (Vesth. g.) 1,50 m. Kuul: Veltman (Saksa reaalk.) 11,43 m. Ketas: Allikas (Vesth.) 30,69 m. Oda: Rosenblatt (teh. gümn.) 37,03 m. 4×60 m.: tehnika g. 31,6.

Naiste A klass: 100 m.: Sheer (Juudi gümn.) 13,9 sek. 400 m.: Seisler (Vene g.) 70,5 sek. Kaugus: Sheer 4,75 m. Kõrgus: Suits (1. tüü. g.) 1,35 m. Ketas: Suits 28,32 m. Kuul: Konopinsky (3. tüü. g.) 9,31 m. Oda: Konopinsky 23,78 m. 4×100 m. kommerts g. 60,4 sek.

400 mtr.: 1. Mager — 56,0; 2. Pau (Sakala N. M.) — 56,0; 3. Allilender (Tartu „Kalev“) — 56,8.

1000 mtr.: Michelson (Tartu „Kalev“) ja Anon (Tartu „Kalev“) — aeg mõlemal 2,47,4.

3000 mtr.: 1. Prost (Tartu „Kalev“) — 8,58,4; 2. Erg (Vilj. K. S. K.) — 10,11,2.

½ tunni jooks: 1. Anon — 8169 mtr.; 2. Michelson — 7867 mtr.

Kaugus: 1. Küttis — 6,64; 2. Roosson (Tartu „Kalev“) — 6,09; 3. Kink (Tartu „Kalev“) — 6,07.

Kõrgus: 1. Kink — 167; 2. Küttis — 162 (vahehüppes 167); 3. Roosson — 162 (167).

Teivas: 1. Michelson — 3,20; 2. Kink — 3,00.

Kolmik: 1. Küttis — 13,80; 2. Kink — 12,81.

Kuul (5,44 klg.): 1. Kink — 13,42; 2. Küttis — 12,57; 3. Klein (Tartu „Kalev“) — 12,15.

Oda: 1. Kink — 50,53; 2. Klein — 47,34; 3. Küttis — 37,67.

Samal päeval kohtasid V. R. S. K. ja Tartu „Kalevi“ jalgpallimeeskonnad.

Juba algöökidest ilmneb viljandlaste ülekaal, ning poolajale minnakse seisuga 3:0 V. K. S. K. kasuks. Teisel poolajal on „Kalev“ meeskonnas ümberpaigutusi ette võtnud, kuid ka see ei paranda olukorda, ning lõpuvileks on pall veel kaks korda tartlaste väravas käinud. Seega lõppresultaat 5:0 (3:0) V. K. S. K. kasuks.

Pen Alty.

Naiste B klass: 60 m.: Kelder (kommerts g.) 8,4 sek. 200 m.: Kelder 28,8 sek. (uus rekord). Kaugus: Lemberg (komm. g.) 4,70 m. Kõrgus: Kelder (kom. g.) 1,35. Ketas: Ots 22,70 m. Kuul: Lemberg 8,72 m. 4×60; kommerts g. 32,8 sek. (uus rekord).

Üldvõitjad: 1) reaalkool 160 punkti; 2) tehnika g. 158,5 punkti; 3) Vestholmi g. 139,5 punkti.

Naisted: 1) kommerts g. 122 punkti; 2. 1. tüü. laste gümn. 59 punkti; 3. 3. tüü. laste gümn. 39,5 punkti.

Läänemaa seminaari omavahelised kergejõustiku võistlused.

Soodsa ilmaga peeti 27. võistlused. Saavutati mõnigi hea tagajärg. 100 mtr. Klassen. 12,3 sek. Kaugus. Klassen 5,64. Kuul Klassen 13,17. Oda: Klassen 48,69. Kõrgus Laredei 1,55. Ketas Pealu 36,89. 1000 mt. Talts 3,00,7.

Läänemaa Ühisgümnaasiumi kergejõustiku võistlused.

100 mtr.: Luther 12,6. Kaugus: E. Preimann 5,48. 400 mtr. E. Preimann 59,3 (uus kooli rek.). 1000 mtr.: E. Preimann 2,58,5. Kõrgus: Tamverk 1,55. Kuul: Luther 11,30. Oda: Kersen 44,87. Ketas: Söödi 31,19. Klassidevaheline teatejooks 10×75: IV kl. aeg 1,46 (uus kooli rek.). Tüü. laste tagajärjed: 60 mtr.: Klepper 9,7 sek. Kõrgus: Okapuu 1,10. Kuul: Okapuu 7,70. Tähelepanu väärrib 17-a. Preimann.

Kes täie jõuga tahab töötada,

see, hoolitsegu oma tervise eest, sest ainult hea tervisega võib häid tagajärgi saavutada. Kosuta ennast tass „Ovomaltine“ ga eineks.

Saadaval kõikides apteekides ja rohu kauplustes.

Pealadu: A/S. «Ephag»
Tallinn: Harju tän. 41 ja
Narva mnt. 42
Tartu: Kompanii 1

D'A. WANDER A-G. BERN, SCHWEIZ

OVOMALTINE *tervendab ka Teid!*

Sporditarbenõude äri

Tallinn, Pikk 47
kõnetr. (2)10-02

Soovib sügiseks hooajaks:

Võimlemis kinge, särke, pükse, üllikonde ühes tükis ja training üllikonde.

Korvpalle, võrkpalle ja võrkpalle võrke. Korvpalli Saapad „Keds“.

Ping-pong mängu, lööjad ja palle.

Ladus saadaval kõikisugu sporditarbenõud.

Talviseks hooajaks kohale jõudnud

suusad ja liurauad.

Spordiäri

RESEV-RESEL

Tallinn, Toompuiestee 19, telef. 20-19.

Soovib oma valmistatud spordi ja võimlemise abinõusid.

K-m. „SPORT“

Tallinnas,

S. Karja t. 18/4

Kõnetr. (2)23-00.

Soovib mõõdukate hindadega igasugu kerge-, raske- ja jalgpallisporti tarbeid ning võimlemise abinõusid parematest kodu- ja väljamaa tehastest.

JALGPALLID.

täielik jalanõude osakond.

RFK tuleb Läti meistriks.

Lätis on jalgpalli esivõistluste tsükli tagajärjel välja kujunemas. Viimasel pühapäeval mängis Riia klubi vastu Wanderers. Viimane pidi kaotusega lahkuma, kuna RFK võitis 4:0, poolaeg 1:0. Selle võiduga on RFK jõudnud 19 punktini ning tal on nii suur edu, et teised temale hädaohhtlikuks ei või saada. Meistritiitel on seega RFK-ale kindlustatud.

Samas tsükli kohtasid ASK ja LSB tagajärjega 1:0. Riia—Mītavi linnavõistlus lõppes 2:2.

Lätis uus 25 klm. jooksja.

Lätis peeti võistlust 25 klm. jooksus. Võitjaks tuli Reshitza sportlane Maleiko, kes esmakordselt silmapiirile kerkis Läti esivõistlustel. Ta kattis maa 1 tund 36 min. 41,5 sek. Teiseks oli Kaulin — 1:37:25,1.

Budapesti MTK võidud Ameerikas.

(„Spordilehe“ Ameerika kirjasaajalt.)

Ungari jalgpalli meeskonna M. T. K. Budapesti jalgpallivõistluste tagajärjed Ameerika Ühisriikides olid:

New York Nationals	4:2 (2:1)
Easton F. C.	5:1 (3:0)
Brooklyn Wanderers	6:3 (4:1)
Koondatud Cleveland	4:1 (2:1)
Chicago Makkabi	6:2 (3:1)
Chicago Sparta	5:1 (4:0)
Koondatud Detroit	2:1 (1:1)
Koondatud New York	2:0 (1:0)

Enamasti tuli M. T. K.'al mängida amatööride meeskondadega.

Tshehhoslovakkia triumfeeris Poola üle.

Kergejõustiku maavõistlus andis 83:73 vastu.

Tshehhoslovakkia-Poola maavõistlus kergejõustikus lõppes esimese võiduga 83 punktiga 73 vastu. Tagajärjed olid:

100 mt.: Engels, P. — 10,8 (rekord).
200 mt.: Engels, P. — 22,4.
400 mt.: Biniakovski, P. — 50,4.
800 mt.: Petkiewicz, P. — 1:56,5, Dvorzak, P. — 1:57,5.
1500 mt.: Petkiewicz, P. — 3:58,0; Kusocinski, P. — 3:59,2.
5000 mt.: Kusocinski, P. — 15:04,8.
110 m. tõk.: Jandera, P. — 15,4.
400 m. tõk.: Marceski, P. — 57,4.
4×100 mt.: Tshehhoslovakkia — 43,2 (rekord).
4×400 mt.: Poola 3:26,2, Tshehhosl. 3:27,8 (rek.).
Kaugus: Hochmann, Tsh. — 715.
Kõrgus: Horak, Tsh. — 175.
Teivas: Adamcak, P. — 370.
Kuul: Douda, Tsh. — 14,88.
Ketas: Douda, Tsh. — 45,67 (rek.), Vanaucek, Tsh. — 44,44.
Oda: Chmelik, Tsh. — 56,66.

Saksa rekord 3×800 mt. naistele.

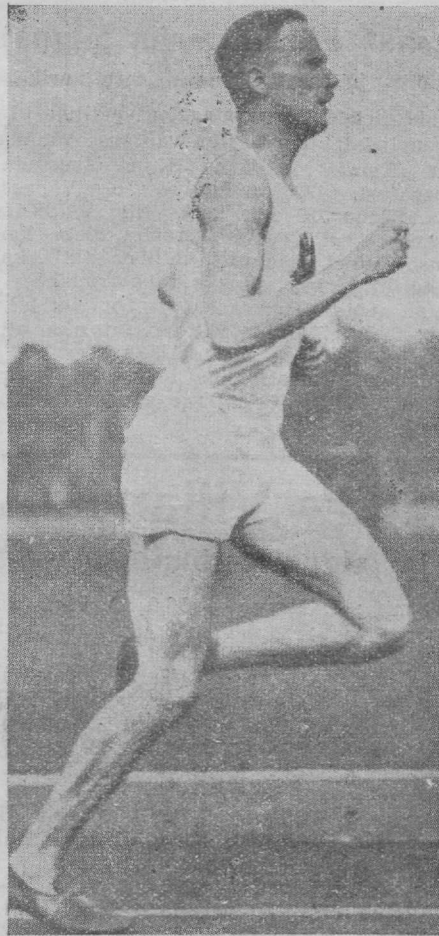
Berliinis lõpetati kergejõustiku hooaeg 2 tunni jooksuga ja 3×800 mt. teadejooksuga naistele. Viimases võitis V. f. L.—Potsdamer Sportfreunde koosseisus Selle, Schwarzer, Stimmfeld. Aeg 7 min. 49,9 sek. on uueks Saksa rekordiks. Teiseks tuli Teutonia 99, kelle aeg — 7:56,9 — samuti alla rekordi.

Äge võistlus oli 2 tunni jooksul, kus enamikus juhtimisel oli 25 klm. meister Brauch. Vahemaa ajad olid: 5000 mt. — 16:31; 10.000 mt. — 33:23 ja 15 klm. — 50:33; 20 klm. — 1:7:56. Selle järele hakkab Brauch väsimata ja ta peab esikoha loovutama maratonivõitjale Geissbergile, kes tempoga suudab vastu panna.

Kaugused: Geissler — 32.319 mt.; Brauch — 31.380 mt.; Hempel — 30.726; Wanderer — 29.180 mt.

Dr. Peltzeri nimi kustutati.

LADOUNEGUE 1500 MT. 3:49,2.

Pariisis peetud võistlustel kordas prantslane Ladoumegue jahti dr. Peltzeri poolt püstitatud ilmarekordile 1500 meetris ajaga 3:51,0. Korduvad katsed purustada 1926. a. rekordi luhtusid mitmekordselt. Ikka tuli aeg veidi halvem. Nüüd on aga katsed Ladoumegue'il korda läinud ja läinud pühapäeval tõi ta 1500 mt. ilmarekordi enda nimele, kuna ta maa kattis 3:49,2-ga. Selle kaotuse järele on sakslastelt ilmarekorde ainult 2: dr. Peltzerilt 1000 mt. ja Hirschfeldilt kuulitõukes. Ladoumegue saavutus tõi teise prantslase nime tabelisse, kus seni seisis ainult Martini nimi 800 mt. jooksus. Pildil: Dr. Peltzer.

Sport vanglas.

Ameerika on ikka spordi esimaa. Sportimine on seal levinud mitte ükski koolides, vabrikutes, sõjaväes, vaid on otsaga juba vanglas. Ameerika on ka esikohal kuritegevuse poolest; tuhanded vangid, kes istuvad müüride vahel, on pandud sportima, et nad oleks tugevad ja võiks tagasi pöörata loovale tööle kui nad vabanevad. Nii püütakse ka vange spordiga kasvatada ja neid kurjalt teelt eemale juhtida. „Sing-Singi“ on Ameerika suurem ja kuulsam vangla, kus püütakse järjest moderniseeritud viisidega vangi elu mõnusamaks teha. Nii peetakse seal juba mitmed aastaid järjekindlaid „Sing-Singi“ esivõistlusi kergejõustikus. Käesoleval aastal tuli Sing-Singi meistriks vanadele Abrutsio, vana bandiit, kes juba 12 aastat Sing-Singi müüride vahel harjutusi pidanud. Paksude klassis tuli meistriks ukrainlane Korovitsh, kes kaalub 100 kg.

Mara võitis.

Iga-aastased Itaalia rahva-jalgrattasõidu võistlused, mis sel aastal peeti 20. sept. kahes etapis 252 km., Roomast-Neapoli ja tagasi võitis Mara. Ta kattis 504 km. 19 t. 16 m. 53 s., teisena jõudis Di Paco sama ajaga ja kolmandaks oli Piemontesi 19:17:00.

Rootsi „must“ päev.

Rootsi jalgpalliperel oli 28. septembril erakorraline päev. Peeti korruga kolme rahvusega maavõistlust. See ainult võib näidata palju rootslastel häid ja kõrgeklassilisi mängijaid, et suudetakse ligi poolsada meest korruga tulle saata.

Soomega pidas maavõistlust Helsingis erakorraliselt rohkearvulise pealtvaatajaskonna jälgimisel. Maksulisi pileteid oli üksi müüdnud 7152. Võistlus lõppes viigiga 4:4, kusjuures poolaeg oli kasuks 4:1.

Teine mäng oli Stokholmis Poola vastu. Jälgimas oli 20.000 inimest. 5000 inim. pidi ruumipuudusel tagasi minema. 5 min. enne poolaja lõppu said poolakad värava lüüa. Kolme minuti pärast tuli 2. värav. Teisel poolajal saavutasid poolakad veel värava ja tulemus oli 3:0 Poola kasuks. Rootslased tegid kõik, et pääseda kaotused, kuid külalised olid südid end kaitsma.

Kolmas mäng oli Liege'is Belgia vastu ja seal saavutati samuti viik — 2:2, poolaeg 1:1.

Hoffi katse ebaõnnestus.

Jäi maha Järvisel ilmarekordist 600 punkti.

Charles Hoff oli veendunud, et ta suudab paremat tagajärge näidata kümnevõistluses kui on soomlase A. Järvisel ilmarekord. Viimane on möödunud suvest viidud 8255,475 punktile. Esimesel päeval olid Hoffi tulemused head ja ta sai kokku 4018,49 punkti. Teine päev aga ebaõnnestus ning kogusumma punktides oli 7629,215 p.

Hoffi tagajärjed olid: 110 mt. tõkkes — 16,2; 1500 mt. — 4:35,7; ketas — 27,86; oda — 43,75; teivas — 4,12; 100 mt. — 10,9; kaugus — 7,09; kõrgus — 1,79; 400 mt. — 49,8; kuul — 10,05.

LÕUNA-SLAAVIA MEISTRIVÕISTLUSE KERGEJÕUSTIKUS.

Zagrebis peetud Lõuna-Slaavia meistrivõistlustel kergejõustikus esikohtadele tulejad olid:

100 mt.:	Helebrand — 11,6.
200 mt.:	Slok — 23,6.
400 mt.:	Rittig — 52,2.
800 mt.:	Rittig — 2:04,2.
1500 mt.:	Predanic — 4:14,2 (uus rek.).
5000 mt.:	Predanic — 16:19,6 (uus rek.).
10.000 mt.:	Koren — 35:11,8 (uus rek.).
110 mt. tõk.:	Buratovic — 15,6 (uus rek.).
400 mt.:	tõk.: Banskak — 61,4.
Kaugus:	R. Kallay — 671.
Kõrgus:	L. Kallay — 180.
Teivas:	Fercovic — 350.
Kuul:	Naracic — 14,01.
Ketas:	Naracic — 42,72.
Oda:	Messner — 50,53.
Vasar:	Fercovic — 37,85.
4×100:	HASK — 46,6.

AUSTRIA MARATONIJOOSKU

võitis Tonček, kes 42.000 mt. kattis 2 tunni 43 min. Võistlused peeti Viinis 27 osavõtjaga, kelle hulgas oli 7 väljamaalast. Teiseks tuli tshehh Hecks — 2:45:06.

Lõuna-Ameerika Daviscupi võistlustel.

Lõuna-Ameerika tsükli loomisel Daviscupi võistlustel tennis on sellesse gruppi end üles annud Argentiina, Chiili, Brasiilia, Paraguay ja Uruguay. Võitja läheb Põhja-Ameerika tsükli võitjaga kokku.

Jessupi lennutas ketast jälle 50 mt.

Uue ilmarekordi omanik kettahetites ameeriklane Paul Jessup, kes saavutas 51,73 mt., võistles New Yorgis ja heites seal ketast 50,87 mt.

— München—Berliin linnavõistlus jalgpallis lõppes 5:4 esimese kasuks.

— Viinis peetud Austria tõstemeistrivõistlustel püstitati kaks uut ilmarekordi. Need on: kergekaalus Haag kahega rebimine 105,3 kilo ja raskes kaalus Schilberg kahega surumises 130 kilo.